

Након почетне еуфорије због победе Џоа Бајдена над Доналдом Трампом, Европљани су били сведоци како америчка политика тоне у антидемократско насиље. Недавно испитивање јавног мњења указује да би могло да прође доста времена пре него што Европљани обнове поверење у трансатлантске односе, пише у ауторском тексту шведски политичар Карл Билт.

„Уздах олакшања прострујао је Европом када је постало јасно да ће Џо Бајден заменити Доналда Трампа у Белој кући. Ново вођство у Сједињеним Државама значиће да је на дохвату руке доба конструктивне сарадње око билатералних и глобалних тема, након четири године поремећаја у трансатлантским односима“, пише Билт у тексту „Може ли се Америци поново веровати“ за сајт пројект-сундицате.орг.

Но, додаје он, „последњих је недеља тај претходни осећај олакшања уступио место нервози како је америчка политичка сцена тонула у нове дубине дисфункционалности“, преноси сајт слободнамисао.рс.

„Америчке демократске институције одупрле су се нападима какви нису виђени још од Грађанског рата. Похара Капитола 6. јануара, преношена уживо шокираном свету, неће

брзо бити заборављена. Мржња и презир према демократији које су показали побуњеници неће нестати с Трамповим одласком. Милиони Трампових следбеника широм земље гајиће лажно веровање да су избори покрадени“, сматра Билт.

Он оцењује да је после Трампа америчко друштво остало „дубоко рањено, а Европа с трајним осећајем нервозе и забринутости за будућност дугогодишњег савезника“.

Додаје да се много тога променило од почетка децембра, када је Европска комисија објавила документ у којем је изложила своју визију обновљене сарадње ЕУ и САД.

Дубок скептицизам према Америци

Билт сматра да, иако европске владе треба да остану спремна да одговоре на амерички позив, не треба да претпоставе да ће сарадња тећи глатко.

„Данас дувају другачији ветрови. Истраживање јавног мњења у 11 држава чланица ЕУ, које је наручио Европски савет за међународне односе показује да се европско држање према САД суштaствено променило током Трамповог мандата. Највећи део испитаника у државама ЕУ верује да се амерички политички систем ‘сломио’, да се Европа више не може ослонити на САД за своју одбрану и да ће Кина постати моћнија од Америке за десет година“, наводи Билт.

Према истраживању, 51 проценат грађана не мисли да Америка може да превазиђе унутрашње поделе и посвети напоре решавању глобалних кључних проблема који се тичу будућности Европе. Чак 81 испитаника из Уједињеног Краљевства верује да је амерички политички систем делимично или у потпуности „сломљен“. Само у Мађарској и Пољској већина мисли другачије.

Око 60 процената Европљана сматра да ЕУ треба да се држи подаље од кинеско-америчког ривалитета. Само 22 процента испитаних сматрају да Европа треба да подржи САД, док шест процената сматра да треба подржати Кину.

Билт закључује да су „ставови према Америци много резервисанији него у прошлости, а порасло је поверење у способност Европе да обликује властиту будућност (друга је ствар да ли то одражава реалност). Тај јасан помак у европским ставовима није могао доћи у горе време“.

Европска нервоза

Шведски политичар и дипломата истиче да је „свету у којем се мењају односи између сила, хитно потребна сарадња САД-а и Европске уније“.

„Нема могућности да иједна страна превлада у глобалним изазовима ако иде сама. Транатлантска веза темељ је на којем морају почивати шире мреже сарадње“, оцењује он.

Сматра да ће нервоза Европљана, након недавних догађаја у Америци, потрајати и да ће имати „барем неког утицаја на дипломатију и креирање политике“.

„Непосредан ризик јесте да ће амерички политички метеж ојачати оне који се већ залажу да Европа прокрчи властиту пут, изгради нове препреке или да се повуче из света. Ако европски традиционални и природни савезник више није поуздан која је друга могућност на располагању? То се питање сада надвија над расправама о европској политици и стратегији“, наводи Билт.

Додаје да ће „наравно, Бајден широм највећег дела Европе бити дочекан са свеопштим слављењем, али да ће, међутим, бити потребно много више да се разреши питање да ли је Трамп био историјска аберација или наговештај оног што долази“.

„Као такав, помак у јавном мњењу Европе биће изазов како за европске тако и за америчке вође. Бајденова администрација мора учинити све што је у њеној моћи да обнови поверење у америчко друштво и креаторе политике у Америци, а европске вође

морају убедити домаћу скептичну публику да треба подржати мере за обнову трансатлантских веза. Истраживање јавног мњења које је спровео Европски савет за међународне односе указује да је пред европским вођама изузетно тежак задатак. Но, неуспех није опција. С новим вођством у Вашингтону, време је да се осигура да се више никад не понови ноћна мора протекле четири године“, закључује Билт.

(Н1)